

Имунизација становништва против грипа у Републици Србији у сезони 2023/2024 године

За сезону 2023/2024. године планирано је и уговорено укупно 364.500 доза вакцине против грипа, од којих 344.700 четворовалентне (*Influvac tetra*) произвођача Abbott Biologicals и 19.800 тровалентне вакцине (*Torvaxflu*) произвођача Института за вирусологију, вакцине и серуме Торлак. Према потписаним уговорима између Института за јавно здравље Србије и добављача, вакцине треба да се испоруче најкасније до 2.10.2023. године.

Вакцинација ће се спроводити након извршене дистрибуције, на вакциналним пунктовима у надлежним домовима здравља.

У складу са Правилником о програму обавезне и препоручене имунизације становништва против одређених заразних болести, спроводи се обавезна имунизација лица у посебном ризику од тешких форми и компликација грипа. То су следеће категорије:

1. труднице;
2. лица старија од шест месеци живота са:
 - хроничним поремећајима плућног система (укључујући астму),
 - хроничним поремећајима кардиоваскуларног система (искључујући хипертензију),
 - метаболичким поремећајима (укључујући шећерну болест, гојазност са БМИ > 40),
 - бубрежном дисфункцијом,
 - хемоглобинопатијом,
 - хроничним неуролошким поремећајима,
 - малигним обољењима, без обзира на тренутни терапијски статус,
 - имуносупресијом (укључујући лица са ХИВ/АИДС, особе са функционалном или анатомском аспленијом и др.),
 - код којих је извршено пресађивање ткива и органа/или се припремају за пресађивање,
 - и друго;
3. лица старија од 65 година;
4. чланови породице болесника у повећаном ризику од компликација код којих је контраиндиковано давање вакцине;

Према епидемиолошким индикацијама вакцинација се спроводи код:

- лица смештених и запослених у геронтолошким центрима;
- деце, омладине и старих лица смештених у социјално-здравственим установама и лица запослених у тим установама.

-Поред тога обавезна имунизација против грипа спроводи се и код лица запослених у здравственим установама.

Четворовалентна вакцина против грипа садржи два типа А вируса грипа и два типа Б овог вируса, у складу са препорукама СЗО за северну хемисферу и одлуци

ЕУ за сезону 2023/2024. године, а на основу доминантних типова вируса грипа регистрованих у циркулацији у претходној сезони за које се очекује да могу да изазову како спорадично, тако и епидемијско јављање грипа у популацији у сезони која следи. Ова вакцина је следећег састава:

- A/Victoria/4897/2022 (H1N1)pdm09-like virus;
- A/Darwin/9/2021 (H3N2)-like virus;
- B/Austria/1359417/2021 (B/Victoria lineage)-like virus;
- B/Phuket/3073/2013 (B/Yamagata lineage)-like virus.

Тривалентна вакцина против грипа садржи два типа А и један тип Б вируса грипа и њен састав је следећи:

- A/Victoria/4897/2022 (H1N1)pdm09-like virus;
- A/Darwin/9/2021 (H3N2)-like virus;
- B/Austria/1359417/2021 (B/Victoria lineage)-like virus.

Време неопходно за стицање имунитета износи две до три недеље након вакцинације, а поствакцинални имунитет варира и траје од 6 до 12 месеци, па из тога произилази потреба вакцинације сваке године, као и због варирања сојева вируса грипа које се дешава током сваке године односно сезоне.

Имајући у виду различиту ефективност вакцине према узрасним категоријама, потребно је напоменути да се код вакцинисаних особа и у случају оболевања развија блажа клиничка слика и спречавају могуће теже компликације. Код наведених категорија становништва које су у повећаном ризику, болест може имати за последицу и смртни исход због секундарно насталих компликација (најчешћа је запаљења плућа).

Осим у случају потврђене привремене или трајне контраиндикације, вакцину је могуће апликовати код особа старијих од навршених 6 месеци живота када је у питању четворовалентна, односно 18 година живота када је у питању наведена тривалентна вакцина, према сажетку карактеристика лека.

Вакцина против грипа може се дати истовремено са вакцином против COVID-19 или вакцином против оболења изазваних Стрептококусом пнеумоније за лица у посебном ризику, при чему се вакцине дају у различите екстремитете.

Вакцина против грипа је најефективнији и најбезбеднији вид индивидуалне и колективне заштите од грипа.